

БИЛИМ БЕРИУ

ЕГЭ-ни бийик даражада бардырырча

Къабарты-Малкъарда 2015 жылда Бир къырал экзаменни къурау эм аны бардыруу жаны бла правительстволу ишчи къаууму биринчи жыйылыу болганды. Аны башлай, КъМР-ни Правительстволу Председателини орунбасары – билим беруу, илму эмда шах телюно ишери жаны бла министр Нина Емузова бусагъатда ЕГЭ-ге хазырлануу эмда бардыруу бла байламлы ишлени комплекс планы жарашдырылганын, республикалы эм муниципал ишчи къауумла къаралганын, алгъа кирген адамла да тохташдырылганын билдиргенди.

Ишлеуде уллу сынау жыйышдырылганын айтты, ол бийик да хайырланлыгын чертгенди. Министр билдиргенча, ЕГЭ бийыл 34 пункта бардырылганды. Алада 278 аудиторияны (50 процентин) видеокателини орунбасары – билим беруу, илму эмда шах телюно ишери жаны бла министр Нина Емузова бусагъатда ЕГЭ-ге хазырлануу эмда бардыруу бла байламлы ишлени комплекс планы жарашдырылганын, республикалы эм муниципал ишчи къауумла къаралганын, алгъа кирген адамла да тохташдырылганын билдиргенди.

Сочинениланы юсюнден да барганды сёз жыйылыуда. Белгиленича, 2014/2015 окуу жылда ахыр сочиненинга (изложенинга) берилген багъагъа кёре къырыкъдыла окуучуны къырал аттестациягъа. Контроль-эсеплеучо материалгъа да тюзетилю кийиргенди. Энди орус тилден экзаменде оруулагъа жууяланы бир кесеге кетерилгенди, биологиядан, обществовзаниядан бла физикадан а заданиланы саны азайтылганды.

ЕГЭ-ни барыууу болжаллары да торлендилгенди: июльда берилгени кетерилгенди, болжалдан алгъа бардырылуучо кезуиуе уа 23-чю мартдан 30-чу апрельге дерри созулуукъду. Баш экзаменле уа 25-чи майдан 26-чы июньга дерри бардырылганды. Заявленияла берилуу болжалы 31-чи январьда

КЪУЛЛУКЪГЪА САЛЫУ

Уяналаны Казим - Элбрус муниципал районну администрациясыны башчысы

Элбрус муниципал районну жер-жерли самоуправленисине Советини 33-чю сессиясында конкурс бла байламлы ишле бардырылганын билдиргенди. Уяналаны Хажим-Муратны жашы Казим салынганды.

Уяналаны Хажим-Муратны жашы Казим 1954 жылда Кыргыз ССР-ни Фрунзе шахарында тууганды. 1977 жылда Къабарты-Малкъар къырал университетини инженер-техника факультетини башап, инженер-къурулушчу усталкыи олганды.

Жаны бла орунбасарында, «Кабалкарпромштрам» биртиуу томанасыны экинчисиди. 1994-1997 жыллада – «Эльказ» акционер компанияны генеральный директорууду, 1997-2004 жыллада КъМР-ни отлук эм энергетика министрини орунбасарыда, жашау журтла-коммунальный мюлк министрини заместителиди. 2004 - 2005 жыллада – Москва шахарда «Тэлиз лизинг компания» ЗАО-ну генеральный директорууну кенгешчиси, 2005-2006 жыллада «Кабалкагъа» ОАО-ну генеральный директорууну кенгешчиси.

2006-2009 жыллада КъМР-ни отлук-энергетика комплекс эмда жашау журтла-коммунальный мюлк министри болганды, 2007 – 2009 жыллада промышленность, отлук-энергетика комплекс эмда жашау журтла-коммунальный мюлк министрини къуллугунда ишлегенди.

Байрам

Къарны кюнюн - жарыкъ халда

Минги тауда Азау талада Таулыжа спортну халык федерациясыны башламчылыгы эмда РФ-ни Спорт министрстволу болушлугуу бла Къарны кюнюн белгилегенди.

Минги тауда солгъу эмда барысы да, солгу коннеде уа ала беш мингге жуукъ эдиле, мында лжаллада уаргъа юйрениге жолла тап келишгенлерин белгилегенди. Кертиси бла да, трассада кенгирек болгандыла, санлары да кёбейтилгенди, ётиуу къыйынлыкларына кёре, хар бирине классификация берилгенди.

Алмса ТАРИМ, Элбрус районну жер-жерли администрациясыны пресс-службасыны башчысы.

Элбрусну сабий-жаш телю таулыжа школуну тренорлери къонаклагъа зауукъу солгу программа къурагандыла. Туристле лжаллада учун эришгенди, конкурсларга, оюнлагъа къатышгандыла. Абаданла, гитчеле да бир бирлерин къар бла «жуундургъандыла», андан торлю-торлю затла ишлеп да жубангандыла. Аны юсюнден

Элбрус муниципал районну администрациясыны пресс-службасы.

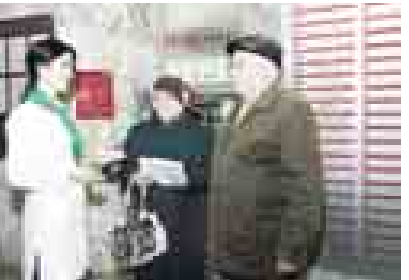
Къабарты-Малкъар Республиканы Правительстволу 2011 жылда 30-чу декабрьде чыгарылган 449-ПП номерли бегимне тюзетиле кийириуу юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Правительстволу БЕГИМИ

2015 жылда 16-чы январьда Нальчик ш. №2-ПП Къабарты-Малкъар Республиканы Правительстволу бегим этеди: 1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительстволу «Жайлыкъланы инвентаризациялау эмда аланы чеклерин жазуугъа хазырлануу жаны бла ишлени бирге тийишдирлик республикалы комиссияны юсюнден» 2011 жылда 30-чу декабрьде чыгарылган 449-ПП номерли бегимде хар тубеген жерде «Ю.К.Альгудовну» орунуна «Т.В.Литовченко» деп жазаргъуа. 2. Жайлыкъланы инвентаризациялау эмда аланы чеклерин жазуугъа хазырлануу жаны бла ишлени бирге тийишдирлик республикалы комиссияны бу бегим бла къабыл кёролген къауумна: а) бу адмаланы къошаргъа: Литовченко Т.В. – Къабарты-Малкъар Республиканы Правительстволу Председателини биринчи орунбасары (республикалы комиссияны председатели); Давов М.А. – Къабарты-Малкъар Республиканы Правительстволу Председателини орунбасары – Къабарты-Малкъар Республиканы эл мюлк ми- Къабарты-Малкъар Республиканы Правительстволу Председатели МУСУКЛАНЫ А.

Башламчылык

Саулукъларына къаратыргъа келгенлеге энди къонаклагъача тюберикдиле

КъМР-ни Саулукъ сакълау министрстволу оную бла Нальчикни биринчи эм жетинчи номерли поликлиникаларында саулукъларына къаратыргъа келген адамлагъа жангы халда тюберикдиле. Аланы энди администраторла – акъ халатлары, учрежденияны белгиси салынган жарыкъ тюрсюню боюнчакарлары бла жаш адамла сакъларыкъдыла.

Министри орунбасары Асанлы Алим, бу башламчылыкны юсюнден айтты. Биринчи номерли поликлиника-алтмыш минг, жетинчи уа отуз минг инсанны жумушларын жалчытханан билдиргенди. Алагъа жангыз да тюшеге дерри 600, 400-ге дерри адам келеди. Аланы кёбюсю эртен сагъатлагъа тюшедиле, алагъа, бош бир зат сорлукъ эселе да, регистратураны аллында кезуилерин ити кесек заманы сакъларга керек боллады. Байлада ауругъан анга уллу кёллюк этилмегенни, анга мында болушуркъларын северча этерге тийишлиди. Администраторла ол борчун толтуруукъдула, ангылашыммагъан кезиледе болушуркълардула. Сора саусаулагъа намыс этиу,

СОЦИОЛОГИЯ

Президентни рейтинг эсгенлей турады

Келир айыкъ кюнде президентни айырыулары болса, сиз кимге кьол кётюрюк эдигиз, деген соругъа россияндлыны 70 проценти Владимир Путинни атын айтгандыла. Бу рейтинг «Жамауатны оюму» деген фонду «Россей жангы болумда: къыралны кёрюмюуде эмда власт органланы даражалары» деген докладныда кёргозюлгенди.

Соруула 10-чу -11-чи январьда 43 регионда бардырылгандыла. Алагъа 1500 адам къатышганды. Кандидатланы орунуна социологла 2012 жылда президентни айырыуларына къатышгъан политиклени кёргозгъан эдиле. Алайды да, айтылганыча, Путин ююн 71 процент кьол кётюрюрге хазырдыла. Ол къуллукъда ДДПР партияны башчысын – Владимир Жириновскийни кёрюрге беш процент ыразы болганды. КРФ-ни таматасы Геннадий Зюганов ол айырыулада он процент алыкъ эди. «Граждан платформа» партияны башчысы Михаил Прохоровха уа жалаанда бир процент кьол кётюрюрге айтдыла. Тизмеде «Справедливая Россияны» башчысы Сергей Миронов да бар эди. Алай соругъа къатышганды арасында аны къырал башчыны къуллугунда кёрюрге оюйген адам табылмаганды.

Озгъан жылда адамаланы президентне кёз къарамлары ити да торленгенди. Аны алында жыллада Владимир Путинни рейтингни 46-47 процент болганлай турганды, жалаанда 2004 жылда ол 65 процентге жетген эди. Алай былыр март айда ол олагъат окуна 70 процентге дерри кётюрюлгенди, - дейди фонду башчысы Александр Ослон. Путинни рейтингни 2008-2009 жыллада да (экономикада кризис болган кезуиу) бийик эди. «Къыралда аллай осал заманла болса, адамаланы ким корууласа да, ол жанлы болуп башлайдыла. Ол кризис Америкадан

келген эди бизге. Биогонлюкде да ол андан, Еуропадан эм Украинадан башланганды. Къыралны кичине адамла да былай кыйын кезиледе биринги башлайдыла», - деп къошанды ол. Бу соругула ачыкълашган рейтингни политолог Евгений Минченко граждандла кеслерине хурмет этил башлагъанларында эмда Россияда патриотлук сезими эсе баргъаны бла кереки. «Къыралны даражасы кётюроле барганы бла аны башчысын даражасы да эседиле», - дейди ол. Башха политолог Константин Симонов да ол сёзлени дурус кереки. «Къыралны къайтарырга Путинни къолундан келген эсе, экономикада кризисден кутултургъа да ол эмал табар, баян», - деген оном жюрюйюу халкъда. Жарым айрымкъа къыралгъа къайтарылганы жуукъ кезиле бир жыл толлукъду. Адамла ол онуюгъа угъай демегенлерин ким да кереки, ала кеслери да аны Путинни аты бла байламлы этедиле, деп чертгенди политолог.

Интернет.

Ахшы телю, огурулу ыз кьойганды	Тигиуде, математикада да - алчыла	Къарачайны гёжефлери
2 бет	3 бет	4 бет

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО

Бизнес бла кюрешгенлеге женгил амалла, тийишли болумла кыуларгъа

Кыралда экономикага кыйын заманга келе турганын юсюнден былыр кюз артында кеп кыйын битеу власть органдар айткан эди. РФ-ни экономиканы айтыу министри уа болум 2008 жылда болган кытлукчандан окуна осал болурга ушайды, дегенди.

Бурунгу жыл бла тенгештиргенде былыр бюджеттерини дефицити кбейген регионлары саны 13 процентге асламырак жды. Аланы кеслеринде социальны борчлагъа этиген кыранчалы уа кыранча болу барарлыгы. РФ-ни Президентини бюджеттени жюзу кескелерин селектирге кереклиги юсюнден бир ненча кер айткан эди. Алайды да, дотациялы регионлагъа, ол санда Кырабарты-Малкыаргъа да, кепир кезимде финансла жаны бла артык женгил боллук туюндурду дерадчы.

Андан кытуулор ючюн, болумну тюрлендирге, биринчиден, республиканы социально-экономикалык бла аныктыруу кылогъа тынгылы алыргъа кереклиги бамды. Аны айтканда, эс бегирека гитче эм орта бизнесге, берилге керекди. Мен оюм этгенге кере, бизни республикага ол бютонда магъаналды. Нех дегенде КМР-ни экономикасында ол аспам жерни алады. Алайды да, бу бөлүмнү аныктыу, аны кыйымтаны кысыа заманын ичинде өсдүрүү – ол шендо бизни баш борчларыбыздын бириди.

Республикада предпринимательне бюгонлюкке не бла жашайдыла, иштеринде кылай тыйгычылгъа тубейдиле, аланы кетеринде не чурулла бардыла – бу шартланы тинтир мурат бла тыбыр районлада бла шахар округлада тубеишуле бардыргъанбыз. Ал трегулеге кере, бизменнен кеп кылай барысы да кыуун тереги бөлүмде урундайла: ол молдук, сатуу-алууда, аш-азык жарашдырууда, жашуу журт-коммунальни молдукте эм автотранспорт жумушланы тамамлауда. Тубайгъат байлыкъланы хайырланууда, туризмде эмда инновацияла бла кюрешгенде уа аланы саны бек азды.

Тубеишулени эсептерин чыгаргандан да, бизинде ишленгенге тит кыуунгъа берилге боллукду. Биринчирини ол аспамсында магъаналды урун гандыла. Ал кбесондо предпринимательне деп эсепте тошол кыйналмайдыла, аны себепли тийишли кырал программалагъа да кыатышмайдыла, аланы хайырлан да кермеидиле.

Экинчи тюрлөрүнө арендаторланы санаргъа боллукду. Аланы асламысы элдеде жашагъанладыла. Кеслери да киреуе, такта кепи, женгил өсдүрүү бла кюрешедиле. Мында проблемаланы кбюсю законлада жерлени арнагъа беруу жаны бла кесинде тюрлюк-орто кемчиликке болганы бла байламдыла. Дагъдыла быланы санына сатуу-алууда, жумушланы жалчыту, адамланы эмда жоюлени ташуу бла кюрешгенде да киредиле. Аланы таргызулары аренда ставкала неча конкуренция бийик болганы бла, ишни кыуар баргъанда, артык уллу кыранчалы этилге кереклиси бла байламдыла.

Ючюнчюге промышленный эмда жердан кыруулуда ишленгенле киредиле. Аланы кыолайлары, башхала бла тенгештиргенде, игиди дерге боллукду. Аны себепли кеп тыйгыч кетериге, кеслерини тийишли онгла кыуаргъа да кыолайланды келеди. Тертюнчю кыууу уллу тюкөнлени ишери бла кыууу продукцияны чыгаргъа эм сатуу-алуу бла кюрешгендеди. Кырабарты-Малкыарны бюджетне наюлага бла аспам аха бу бөлүмдөдөн тошеди.

Алайды да, болумгъа саулай алып кыуаргъанда, республикада предпринимательнени кыайгыларыны асламысы бирси регионлада ишленгене бла тенгиди. Аны себепли ол тыйгычыланы кетери жумушу кырал башхала окуна башларгъа, ызы бла регионлада эм муниципалитетледе тамаларгъа керекди. Дагъдыла контроль-надзорлук иш артыгы бла, планланы тышындан бардыргъанлы да баш проблемга эса санаргъа боллукду.

Эл молдукте урунганланы асламысы страхово эвзосланы төлеу жаны бла законлада да бардыла кемчилик, дейдиле. Аланы тергеуле тобеген тыйгыч предприниматель не тындыргъанына, аны неча ишиси болганына, иш кыайсы кезимде бардыргъанна эмда аны кыйыматына хазна кыараламайды.

Эчи жумушу бла кюрешгенлени араларында инженер-коммуникация сетельге кыошлугъан кыйын болганын юсюнден айтханланы саны да аз туюндурду. Предприниматгъа токун кийир ючюн, иш кесек аха төлеу керекди. Былай тыйгычыланы сылтауну бизменнен алай организациала рынокда жалаңда кеслери болганында кериде. Аны себепли кбюсюнде кылай багыны сюйседе да аны айтдыла, деп таргызадыла.

Бу тубеишуледе айтылган затланы эсге алып кыуаргъанда, республикада бизнеси бардыруу артык женгил болмагъаны белгилеге сюеме. Аны себепли жер-жерде тобеген тыйгычыланы кетери ючюн, не мадар этигенди да керюрге керекди. Жарсыуа, муниципалитетледе гитче эм орта предпринимательствону аныктыргъа себеплик этиуге

борчулла кеслерини ишлерине артык уллу магына бермеидиле. Кбюсюнде ала жалаңда статистиканы бардыруу бла чеклени кыладыла. Ол шарт а аланы араларында байламлыкла болмагъаны бла байламдыла.

Кырал боллушук беруу система, башында айтылгъаныча, ачык халда кыуарламагъаны да эчи белгилерге кыды. Кбюсюнде аны юсюнден толу информация окуна жокду. Субсидияла да дотацияла ичиге, кылай кошонгени да ачык туюндурду. Аны себепли былай халда билектик этиу системаны кыйматы кылай болганын ким да аныкларды.

Бизменненге тухучулук эгер мурат кыуарлугъан, алай магынасы артык бийик болмагъан шартланы арасында бизнес инкубаторланы ишин да белгилеге тийишлиди. Былай объектле адамланы бизнес бла кюрештирге, буталтерини бардырырга кюретирге, аныктыу планланы жарашдырырга боллушук этерге керекди. Алай, жарсыуа, республикада болган бизнес инкубаторланы борчлары жалаңда осылени лгота халда аренагъа беруу бла чеклени кыладыла.

Кыралны жанындан боллушук этиуню юсюнден айтканда, жангы проектлеге субсидияланы берилге болган кемчилени эсгерилге да тийишлиди. Мында коррупция уллу болганын юсюнден эшитмеген, айтмагъан республикада хазна адам кылагъа болмас. Тубеишулени барысында да аны юсюнден бир ненча керек айтылганды. Сагъынлгъан системаны баш мураты – энди ишлен башлагъан предпринимательге, кеп-аз болса да, бир талай аха бла билеклик этиуду.

Алай, жарсыуа, айтлугъан шартланы кбюсю адамла власть органды ишлерин артык иги багъа бичмезликлери да бамды.

Болум бюгонлюкде кылай болганы а жалаңда малчылыкны юсю бла окуна керюрге боллукду. Мында урунганланы асламысы, бюджеттен дотацияла берилгенине да кыуармай, кеслерини ишлерин эсепте тюшюрмеидиле. Кырагъга дау жокду, былай финансла боллушук жиберилген тугъанында да инанабыз, дейдиле. Алай ол борчуу жерлерде тамалмагъанлагъа уа артык ушамайдыла.

Предпринимательге, субсидияла дарада сор да, лгота халда кредитте бла да себеплик этилди. Бу ишни тийишли муниципалитетни фонда бардыргъа керекди. Алай, жарсыуа, аланы финансла жаны бла онгларга болган сурагъаны окуна жакытмайдыла, процент ставкаларын өлчөмү да кеп бакладан артка кылайды.

Былыр гитче предпринимательство бла кюрешгене бла тубеишенинден сора КМР-ни Башчысы Юрий Кожок Эл молк министрствогъа тийишли буйрукъла этген эди. Анда баш магына былай производстволаны (предприниматиланы бла эчи ишле молкени) эл молк продукцияны чыгаруу планга кыошаргъа берилди. Производство, продукцияны жарашдыруу неча аны сатуу – аланы барысында да кооперация керекди, дейдиле. Биз да, кеси жаныбыздан, власть органды ишлерин тап халга келтируу, коррупциялыкны азайтуу жаны бла оюмларыбызны туура этенбиз.

Мени акылымга кере, власть органды бизменненге бла ишери бир жорукъда бардырыргъа керекди. Субсидияла алыргъа сюйгенлени конкурсла берген кыагытлары да бир тюрде жарашдырыргъа. Ары берилген бизнес-планлагъа уа тышындан чакырылгъан эксперт кыууу багъа бичсе тапды. Бек башы уа – предпринимательге себеплик этиу жумушланы юсюнден толу информацияла бир кимге да аныгышындуу халда баскылауу.

Министерстволаны, муниципалитетлени, жаматуу организациаланы интернет-сайтарында кыачан, кылай конкурслар бардырылганы эмда аланы эсептерин юсюнден да билдириуле этилди. Былай тубеишулени кыйыматы иги болганын белгилеп, аланы бийыл да бардырырга дейбиз.

Пшакан ТАОВ
КМР-де предпринимательнени эркинликлери кыруула жаны бла улпономченны, РАЕН-ни академикги, РФ-ни имуларыны сыйлы кыулукчусу,

Юбилей

Кырабарты жазыуу, журналист, киносценарист Саладин Хамзетовни Жилетеже 1940 жылда Аргудандан тууганды. КММКУ-ну журналисти бошоп, школда устас болуп ишленди. 1968 жылда Мохсодовгъа ВГИК-ни сценаристле хазырагъа факультетине киргенди. Аны тауусхандан сора башланганды Саладинни чынты чыгармачылыкъа жолу. Андан кыайты келип, ол заманда Владикавказда болуучу Шимал-Кавказ киностудияда кеп жыл урунганды. Арде республикалы тюкөнленинде бла байламлы этгенди кыдырын.

Жазуучу 12 китаны авторду. Аны сценарийлени кере салынган мультфильмге бла кысыа фильмге бийик саугъа алгандыла. 1982 жылда «Ташны жашы» дегени ючюн а ол Россияни кинематографистлерини экинчи даражалы дипломнаны тийишли болганды. Жилетеже «СССР-ни телевидениасына бла радиосуну отличниги» деген сыйлы атны жюрюгенди. Кеп болмой РФ-ни Журналисттерини союзу аны бу сфераны айтыктыгъа салган уллу кыйыны ючюн да сагъуалаганды.

Фахмусуну кеп тюрлюлюгю

Саладинни чыгармачылыгы-юсюнда жалаңда юч – төрт статья басылганды. Алыкъа ол тынгылы тинтилмегенди. Жазуучу бир талай жанрда жетишилме дегенге чыккъанды. Сооруучу юсюнден кесамат ставтыланы уа «Советский экран», «Фильм – детем» дегендеде окугъандыла. Аны фильмлери Россияде жашаган халкъланы тиллерине кбюрюлюп, алагъа жер-жерде кыарайдыла. Ол кеси редакторлук, режиссерлук этиг да элиге жуукку мультфильмни дубляж болганды.

Окуучу жылларында, арда да Жилетеже, кеп ахшы адам бла тынышп, шубукул жюрюгенди. Аладан бирини аты кеп белгилеи Алексей Капперди. Ол жашны фахмуун бек жаратканды, жазгъанла жер кереклиси хазырап берилге кюреткенди. Киноискусстволаны аны келтирген да ол болганды. Драматург Алексей Симуков, режиссер – постановщик Роман Давыдов эм башхала бла фильм

Саладинни сценарийлери ара изденилде басылгана тусъандыла. Алексей Симуков бла бирге жазгъаны «Альпаны киносенарие» дегенде чыккъанды. Сооруучу юсюнден кесамат ставтыланы уа «Советский экран», «Фильм – детем» дегендеде окугъандыла. Аны фильмлери Россияде жашаган халкъланы тиллерине кбюрюлюп, алагъа жер-жерде кыарайдыла. Ол кеси редакторлук, режиссерлук этиг да элиге жуукку мультфильмни дубляж болганды.

Саладин ЖИЛЕТЕЖЕВ

Мени ючюн селеймей кюрешинг

Юй бийени эстерге
Келе-келе...
Жашуу а, топ-топу чагыр аякчада...
«Неге да баш - кыада, бил ол - бизге асуу-Алай манга тер-тер айтп турдунг», - келе-Биз жер сакъай тбюлеге, кыастай жарыктуу, Жашуу тохтамайы барыча, сюзюле»
Кыаруу жетсе ишлерини тамаларга, Адам унутуул кыкырыр эдинг бери, Хар бирине жууан, кесил саугъаларга Унутмай, жау, шухе да атайын кери.
Кетгенге жарсый, кюе, сен бек скойдонг,

хазырагъандыла, анга музканы Владимир Кривцов жазгъанды. Ол бизни республикада да кеп керек юргюзтолгонгениди. Кырабарты литератураны агъы юсюне салганыны бири эди Али Шогенчук. Аны юсюнден айтлганды Саладинни «Во имя жизни» деген юч сериялы фильмине. Сценарийни автору жигитини ажмылы кыадырын ачыклар ючюн, кичонди – кыуруун аймак юрешкенди.

Жазуучу өз тилине башха поэтиле кбюрюнгени да айтыргъа тийишлиди. Ол биринчи болуп кыолгъа алганды Шекспирини, Пушкинни, Лермонтовну, башхаланы да. Белгилеи орус кинодраматург В. Мержежуну «Женский стол в охотничьем зале» деген пьесасын

кыабаты тилде эшитирген да Саладин эди. Ол Кырабарты театрада салынганды. Малкыарны назмуучуланы чыгармаларына да болуучу эсин, аланы санында Шахмыраланы Санд, Кууилланы Кыайсан, Бейпалланы Муталип бардыла. Аны чыгарамалары да кбюрюнгениде малкыар, орус эм башха тилге. Юбийларына фахмуу поэзияга, кыара сөзге да жетишеди. Аны назмуларына кере жазылган «До свидания, школа», «Розы Долгиска», «Мама, папа, нана, дада» деген эм башха жыраланы эртден бери уллула, сабийле да сюйоп

жырлайдыла. Алагъа музканы кыабатылы, малкыарлы композиторла да такъандыла.

Ол тарыхха дайым да эсин бурганлаганды. Аны «Корни и ветви» деген романы кыабатылы жарыкъландыруучу Лукьян Кодзюковну юсюнденди. Дагъдыла барды бу жанрда жазылган чыгармалары. Кавказда жашаган халкъланы кыадырлары да сейриди жазуучугъа. Ол онтогъуучу емюрге Россияни аскерини мында бардыргъан урушха да кыаламагъанды сансыз. Анга аталган «Мухаджирство» деген поэмасы айырмалды.

Кызауатын кыайсыны да кюисозлогон, керек болмагъаны автор чыгарманы биринчи тизгинлеринде окуна айтды. Бам, бу поэма арт жылдада жазылгандыла эм магъаналды. Автор мында халк не кыйын болумда да кесин сакълар ючюн салган кююн ачыклайды. Кыалган бөлүмлеринде да адамланы ачы кыадырларында, кбюге айланп, андан болушук тилгенлеринде, кыуу аланы угай, жашуудан кетгенлени мухад жуазларын да эшитибиз.

Аны орус тилге Александр Пранников бек иги кбюрюнгени. Ол да, авторну ауазын сакълап, тарыхны, тамырларын да иги билгенин ачыклай, алай тюрлеги сан салганды орус тилге кбюрюлгөн бу чыгармагъа.

«Мухаджирство» малкыар тилде 2008 жылда «Заман» газетде Уналаны Оус кбюрюп, басылганды. Туугъан тауларынды кыйыган малкыарлыла башханы кыйынгылыгында да аныгайдыла. Юбийлар Америкада, Сирияда, Тюрке, Иорданияда, Болгарияда, Канадада, Румынияда да болганды. Алада да тубей турганды жерлешерине. Бу поэмагъа кере документли – художестволу филми салыны, анга тыш кыуарлада да кыуарык эдиле, сөзсюз.

ЭФЕНДИЛАНЫ Салих бла Фууад, философий имулары докторлары Суратны ТОЛГУРЛАНЫ Камал алганды.

Бир огурулукъдан тола сөзюг, - ишинг. Заман аз берилгенне нечик койдог, Алай мени ючюн селеймей кюрешинг. Билдинг: жарсыуу өссе, кишен салгъанчады, Жашуу а, топ-топу чагыр аякчада...

Бизге баям хар зат

Сен жаныгы кыууран этер хазырыкыда, Мени кылар ючюн сөз, кюн жарыктыкыда! Керекми энди бу жалгъан жашуу манга? Алай жазуу, тенгеминей, терк жоръалай... Жюда алда бардым бола бек сакъ санага, Мени кылар тилге Бейпалланы Муталип кбюрюнгени.

«Саламлашы кетсег-ол кеп да тынч, итиг. Бир жиллусуу, бир жарсыуу, эстергисуюсу. Бизге баям хар зат: ёмюр кетериги, Елом жетериги да – сыратсыз, кюисоз»,- Деученг, манга кыарай, Кесек заманчыкыдан, Экеу болуп, хорларбызны сууккулуктуу? Бирге Махшар кюнде турбуруу аныкыдан: Мындан ары бир зат бгъаме жууккулукну, Сен жаныгы кыууран этер хазырыкыда, Мени кылар ючюн сөз, кюн жарыктыкыда! Малкыар тилге Бейпалланы Муталип кбюрюнгени.

КЪАРМАШЫУЛУЛУКЪ Тигиуде, математикада да - алчыла

Элбрусун регион колледжини окуучулары республикалы даражада тюрлюк-тюрлю эришюлеге дайым кыатышдыла, алада жетишилме да болуурдыла. Алгаракълада уа ала усталыкъларын Нальчикде Женгил промышленностуу колледжинде бардырылган олимпиадада кбюргозтгенди. Экинчи курсда окугъан Ездэнланы Лейла бла Курданланы Мадина тигиуде,

Бу кбюрдюдоюн учрежденяны производство билим беруу жаны бла устасы Захида Бочиева бек игиге санагъанды. «Бизни колледжибиз кеп профилдили. Бичиуу бла кюрешген кыуууида жангыз да онеки кыз барды. Ара шахарыбызда алай бөлүмде терк жожег жуукку адам окуйду. Болсада бизникиле аладан артык артка кыаламагъандыла, олимпиаданы

генди» - дегенди ол. Ездэнланы Лейла эришюлеге экинчи кере кыатыша эди. 2014 жылда ол командасына эм кен очко келтиргенди. Бу жол да конкурсте теория жаны бла кыйын болган эсе да, кыз кесин иги жанындан кбюргозталганды.

Курданланы Мадинаны уа бардырылган олимпиада биринчи сынауду. Аны юсюнден айти, ол оборудованыны талгычы, анда ишлетген тынч болганы, алай анга жюри кыуарп турганлай берилген ишни тамаларгъан бир кесек кыайынырак кбюрюнгенин билдиргенди.

Адель Исеева устасы Болаланы Лейла бла.

Андан сора да, республиканы битеу колледжлери окуучуларыны кыатышылдыла бла математикада да олимпиада этгенди. Элбрусчула эмда да жетишилме болгандыла, биринчи курсдан Адель Исеева командасына ючюнчю жер келтиргенди. Аны устас Балаланы Лейла хазырагъанды.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий. Суратла автордула.

Курданланы Мадина, Ездэнланы Лейла усталары Захида Бочиева бла, кыуарганды КМР-ни Билим беруу, илму эм жаш тбюно ишлери жаны бла министрствосунда да аланы билимлерине бийик багъа бичилгенин ачыклагандыла.

Курданланы Мадина, Ездэнланы Лейла усталары Захида Бочиева бла, кыуарганды КМР-ни Билим беруу, илму эм жаш тбюно ишлери жаны бла министрствосунда да аланы билимлерине бийик багъа бичилгенин ачыклагандыла.

Фестиваль

Кеслерин көргүзгөнүлө, башхалагъа да кырагъандыла

Бу кыш хип-хопу сойгөнени «Winter Jam» фестивалы бла кыуандыргъанды. Аны Къабарты-Малкъар кыярал университети шендогипло теспонно «Импильс» театры бла жаш тѳлю киимилени тоюнени кырагъандыла. Аны бизни республикадан, Къыраачай-Черкесден, Чеченден, Ставрополь эм Краснодар крайладан, Север Осетия-Аланидан, Ростов эм Самара областлардан 7-20-жыллык эм игиле жыйылгъандыла.

Алагъа баш судьялыкчы Сунтанбек Ныров этгенди, ол теспонгеле усталык класса да кѳргѳзгѳндѳ. «Импильс» башчысы Татьяна Маднова айтканча, бери битѳу да жѳз бла элли адам келгенди. Ала усталыкчыларын алты номинацияда кѳргѳзгѳндѳ. Былайда англтырдык тийишлди – баттл эришу тѳйдѳлѳ, ол адамгъа кесин кѳргѳзгѳрѳ, башхалагъа да кырагъа онг бередѳ. Мында конкуренция

жѳкѳ, ол угъай, хип-хопула бир бирге болушадыла, дегенди онг. Татьяна Маднова бу ишни кырагъа себеплик этгенери ючѳн университети башчыларына эм энци Мурат Шабовахова ыразылыгын билдиргенди. Болсада жыйылгъанлары араларында айрымалыгъа Ростов областын Каменск-Шахтинский шахарында «Сomix zone» саналгъанды. Командаланы барысына да Сунтан Ныров бийик багъа бичгенди эм мындан арысында ала, синамларын ѳсѳрѳрѳ, андан да бѳк сѳйѳрсиндириклерине ѳшанганын белгилегенди.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфийа. Суратланы Артур ЕЛКАНОВ алгъанды.

КУЛЬТУРА

Жангы художникле бла танышырыкъбыз

Жангы жылда бизни баш музейлерибиз къвалый кѳрмѳчѳ хазырлайдыла? Къайсы художниклени чыгъармалары бла танышырыкъбыз кырагъачулары? Бу соруулагъа жууапланы музейде ишлегенлени кеслеринден алгъанбыз. Суратлау искусстволаны музейинден бизге билдиргенлени керѳе, жуукъ заманда адвѳгилей суратчы ѳлѳкс Петушаны энци кермѳчѳ болуукъ-ду. Кесин республикасында ол белгилей авторду, Къабарты

– Малкъарда биринчи керѳе кѳргѳзгѳрѳдѳ чыгъармаларын. Художник живопись эм графика жанрлары сайлагъанды, дегенди спецалист. Бизде карикатура алагъ кѳлѳбемди. Февральда ачылыкъ экспозицияда уа Фатя Дасежѳва бла Зауар Балак ол торлю ызда хазырлагъан ишлери бла шагъырей этергидиле. Баам, анга сейир улуу болуукъ болур.

– Планыбыз торлене турургъа да болуукъду. Жуукъ заманда бу авторланы кермѳчлеринде кырауучуланы кермѳрѳе сюерикбиз, – дегенди Суратлау искусстволаны музейинден.

Поллициян хакронлюк ишинеде Ичгиге ѳчле машинасыз къалгъандыла

Жолда жѳрѳюню кѳркѳуусулугу жыла къыран инспекциян кулукчулары энци рейд бардыргъандыла. Аны кезиунде эсирин машиналары бла жолгъа чыкъгъан адамла ачыклангъандыла. Алты сагъатта ичине республиканы жолларында 200 буукъчуну тохтаргъа онг чыкъгъанды. Ол санда эсирин улур артына олтургъан 33 адам ачыклангъанды, энтѳ 27 водителени уа машинаны жѳрѳгѳрѳе эркинликлери жѳкъ эди. Алай бла 56 машинаны энци стѳнжакъа элпирге тохтаргъанды.

Операцияга автоинспекцияны ветеранлары да къатышхандыла. Ала жолда буукъчлѳ этген водителѳе бла профилактика ушакъла бардыргъандыла.

Аккумуляторланы урлап тургъанды

Урлап-тинтѳ ишлени кезиунде полицѳичыла машиналары тонагъаны ишкѳлѳк 29-жыллыкъ нѳлѳчликнин тутхандыла. Анга алгъына да сѳд этлѳгени ачыклангъанды.

Тинтѳилерден белгилѳ болгъаныча, ол айны ичине да машиналар аккумуляторларын, кѳстѳлерин, ѳлѳтѳтехникаларын урлап тургъанды. Алай бла ол алты машинаны тонагъанды. Буукъчлѳ урловоний иш ачыгъгъанды.

Ашыгышлыкъ хата келтирди

Баш күн ингирилѳке 21 сагъатда Хатѳей элде жашгъан 28-жыллыкъ жаш адам – «ВАЗ-21107» машинаны водителѳ – «Урван-Нарткъала» жолда бара, кесини ызында чыгъып, аны аллына келген «Газель» машина бла къагышханды.

Аварияны кезиунде «ВАЗ»-ны иеси эмда аны биргесине болгъан эки адам уур жаралдан алай-да оксуна ѳлгѳндѳ. Аны бир пассажирѳ эмда «Газельде» келген жети адам болындагъа жетдирилгенди.

Поллицѳияла оператив тинтѳиле бардырадыла. Авария къвалый болгъаны тохтатдырылды, деп билдиргенди бизге Жолда жѳрѳюню кѳркѳуусулугу жаны бла къырал инспекциядан.

Кыстырыкъчыларын тазирлеу кыратырыкъды

14-чю январьда эртенликде Волныйн Аудыда 17-жыллыкъ жаш адам, «ВАЗ» машинада ючю арбазында Шогенов ормангъа чыгъа, «ВАЗ-21101» машинаны жолун кесип, аны бла къагышханды.

Экинчи «ВАЗ»-ны водителѳ 45-жыллыкъ тинтѳрѳу эди, деп билдиргенди бизге УГИБД-ны прѳсс-службасыннан.

Бу авария акъылбалыкъ болмагъан жаш адамны хатасында болгъанды. Тинтѳилерден ачыклангъаныча, ол алгъын да жолда жѳрѳюню жѳрѳкчѳларын сакъланмагъаны ючѳн бир нѳнча керѳе жуап бергенди. Сѳз ючѳн, бѳлтѳр октябрѳде ол, машинаны жѳрѳгѳрѳгѳрѳе эркинликди да болмай тургъанлай, жѳрѳкчѳлагъа буукъчлѳк этип, аллына келген машинаны жолун чыкъгъаны ючѳн жууагъа тартылгъан эди. Алай анга 20 минг сом тазир салынгъанын, прѳфилактика ушакъла бардырылгъанлары да дерѳ болмагъанды.

Насыкъа, бу жол аварияда адам да ачымагъанды. Жалана машинала буулгъандыла. Алай жолда жѳрѳюню жѳрѳкчѳларын билмеген, сѳнауу болмагъан адам башхалагъа улуу кѳркѳуу салды.

Жаш англѳлатханыча, ол машинаны ата-анасы берген ачаны жыйып, алай сатып алгъанды. Алай энци анга кыстырыкъчыларын тазирлени тѳлеугѳе кыратыргъа тошерикди. Бу жол а къыралны казнысына 15 минг сом ѳдѳрѳгѳрѳе борчлуду. Алай ол кѳси ишлемегени ючѳн аны ата-анасына тѳлерге тошерикди.

Бюгонлюкѳ уа жашны анасына ол балансын юрѳтѳи жаны бла борчу тийишлѳсима толтурмагъаны ючѳн администрация иш ачаргъа мурат барды. Акыбалыкъ болмагъанлары ишлери жаны бла полицѳичыла жаны сѳрте алгъанды.

Кюн сайын жолда абаданна, сабиле да ачыдыла. Алай руль артына сѳнауу болмагъан, машинаны жѳрѳгѳрѳе билмеген жаш адам олтура эсе уа, ол бютонда кѳркѳуулууду.

Авария этген адам, правалары да болмай, жолгъа чыкъгъаныны юсюнден аны ата-анасы жуу укълары, кѳнѳчулары, тентлери да биледиле. Алай ала, жѳкъ да англѳлмагъаныча этип, суукъ кѳздѳн къырал къойгъандыла. Былай буукъчуну хатасы алагъа да тѳерге болугууну юсюнден а бири да сагъыш этмегенди.

Излеуде болгъан экеулѳн тутулгъанды

«Урукъ» постда къулукъ этген полицѳичыла «ВАЗ-21099» машинаны тинтгенде, аны пассажирѳ (28-жыллыкъ жаш) Чечен Республикада амьналык эттени ючѳн излеуде болгъаны тохтатдырылгъанды. Ол РФ-ни Уголовоний кодексин 222-чи статьясына кѳре буукъчлѳк этгенди. Башха айтханда, законсу саууланы сатып алгъанды, асырагъанды эмда жѳрѳгѳрѳди. Ол күн дагында «Малка» постда Север Осетия-Алани Республикадан 32-жыллыкъ эр кишини документлери тинтгенде, ол наркотиклени асырагъаны ючѳн федеральоний излеуде болгъаны ачыклангъанды.

Бизни корр.

Къыраынаш республикала

Къырачайны гѳжефлери

Сѳвет власть келгендинде, тутушудан эришуилени кырал даражада бардырыгъа, бу спортга энци эс ѳлѳрѳгѳе буорудурады. Алай бла Шимал Кавказны регионлары кирген крайны ачылыкы ючѳн кѳрѳе бардырылып башлайдыла. Спорт байрамла биринчи керѳе 1925 жылда Владикавказда, экинчи керѳе 1927 жылда Нальчикде, ючюню керѳе уа 1937 жылда Пятигорскде бардырылгъандыла. Алада Къырачайны жашлары айырма болгъанларын кѳргѳзѳп тургъандыла. Тарыхда атлары сакъланылгъа керекли жигитлерибизде ала. Бюгон аны атларын энтѳ бир керѳе миллетибизни эссе салыргъа онг табылды.

Кѳнѳнин биринде Биджила-Март, ючюнде тамаланы аманатларын толтура, газетни редакциясына тарыхда сакъланылгъа суратла алып келген эди. «Была бизни юйорде кѳз гинчица сакъландыла. Кѳчѳнѳчюлюкѳн кыйын жылларында да тас этмегендѳле ала.

1937 жылда трагедия этген чемпионаты юсюнден кѳл жѳрѳе айтылды. Китаплада да жазылды. Алай алада чемпион атха ие болгъан жашланы атлары сагъланылмайдыла. Юйорѳю бюнюн кыратыры эришуини заманда басмалар, жашланы кимле болгъанларын, жашуу къадарларын бир билдиргиз жамуатка деген аманатларын, тилеклери толтуру муратда келмеген», – деди ол. Алай бла биз материал жыйып башладык.

Республиканы миллет библиотеканы архивини фондларында 1937 жылда басмалангъан «Красный Карачай» газетни бетлеринде, бу байрамгъа аталып, «Борцы Карачая

– чемпионы края» деген статья сакъланды. Анда былай айтылгъа: «Мындан анда регионну ачылыкы ючѳн миллет тутушудан бардырылгъан эришуилеулеу жетишми кѳргѳзгѳндѳ. Физкултура эм спорт жаны бла область комитетни секретары жолдаш Богатов бу керѳешле юсюнден тамамлы халар айтханды. Аны сизге тѳгейибиз. «Эришуилеуде Къырачайны сыйын гитѳе аурулукъда «Кызыл Къырачай» газетни «Кулукчѳчу Борлукъланы Тохтар» студент аурулукъда пѳдучилищени тургъандыла. Тарыхда атлары сакъланылгъа керекли жигитлерибизде ала. Бюгон аны атларын энтѳ бир керѳе миллетибизни эссе салыргъа онг табылды.

Кѳнѳнин биринде Биджила-Март, ючюнде тамаланы аманатларын толтура, газетни редакциясына тарыхда сакъланылгъа суратла алып келген эди. «Была бизни юйорде кѳз гинчица сакъландыла. Кѳчѳнѳчюлюкѳн кыйын жылларында да тас этмегендѳле ала.

Мартны 17-де сагъат 2-де Нарсанада орналгъан «Медсантруд» клубда кѳйѳзге гѳжефле Борлакъ улу (къырачайлы) энде Алисолтанов (Чечени) чыкъдыла. Тотгуз секунду ичине биринчи хорвалы. Экинчи тутушуду ол беш секунда дагыстанлы Ченашвили сыртдан салды. Ючюню къувамда Чома улу 48 секунду ичине Къабарты-Малкъардан Кудавени жѳкѳды. Тѳртюнчю тутушда Къырачайдан Эртуу улу, Къабарты-Малкъардан Омаров бла чыгып, хорламлы болду.

Бешинчи къувамга тутушургъа къырачайлы Джанкъз улу бла малкъарлы Калабек улу чыкъдыла. Ала 10 минутну тутушуду. Эки гѳжеф да бир бирлерине он бермей кѳл керѳешиде. Очко сан бла эселери бирча болду. Алай а содлени кенѳишѳу хорламны Калабек улугъа тѳгейди. Ол бизни гѳжефбизинде 20

килограммга ауур болгъаны эсе алдыдыла. Эришуилеу баргъан кюнде Къырачайлы хорлагъан, алагъа тентѳи болалгъан чыкъмады. Тутушкындагъа жѳрѳкѳ бла 10 минут бериле эди. Биджилы Билла а 5 гѳжефни 37,5 секунда жѳкѳгъанды. Содагыны сѳзѳгъаны сѳзѳгъыргъанын бла Билланы гѳжефени сыртларыннан салганы тенг бола эди. Борлакъ улугъа беш гѳжефни жѳгъар ючѳн, 6 минут бла 3 секунда Билла бла Эртуу улу бешинчи 4 минут бла 24 секунда х сортырандан салды. Эртуу улу тѳрѳуелени 1 минут бла 27 секунда топте басды.

Мартны 19-да эришуилени ахыр күню крайны аралыгъаны драма театрында ѳтѳю. Эки къауу болуп чыкъгъан гѳжефени араларында улуу усталык, кѳч Биджиланы Билла бла Эртуу улу Махмут кѳргѳздѳлѳ. Экинчи да, къалпалана, жегил, тап къымылда, къысха заманын ичине башхаланы жѳкѳдыла.

Ол себепден Къырачай облѳстыны командасы, биринчи жѳрѳи алып, Орджоникидзе крайны физкультура бла спорт комитетни ара Къызыл байрагына тийишли болду. Борлакъ улу, Биджи улу, Чома улу эмда Эртуу улу кѳчѳлѳкѳм тѳу чеклене ала, кѳсѳлѳм да баула бла, граматала бла сагъландыла, регионну чемпионлары деген атха ие болдула», – деп бошалады статья.

Миллетде жѳрѳгѳн бурунгу халарыга кѳре, Тѳверди бла Къыбан сулуа чыкъгъан жѳрѳеде жигит нартла жа шагъандыла. Аны кючтери, тирликлери, тѳзѳмлюклери, ѳтѳмликлери дунягъа белгилѳ болгъандыла. Къырачайны жигит жашларыны жашуу къадарларын тинтген, ала кертѳи аланы туудукларыдыла, дериксе.

СЕМЕНЛАНЫ Аминат.

Спорт

Турнирден – жангыз да бир «алтын»

Бу кюнде Нальчикде дѳюдодан СКФО-ну биринчилиги бошлагъанды. Ала беш жѳз адам къатышханды. Бу эришуилеу бизни спортчуларыбыз беш майдал алгъандыла. «Алтынны» Амина Мингалиева келтиргенди. «Доммакчына»

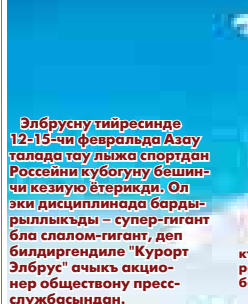
Аида Хардашева, Мисирланы Исмайлѳв, Георгий Иванов, Ахсарбек Самурѳв къатышхандыла. Аланы тренѳрѳе М. Емѳкуев, В. Рамазанѳв, Р. Ким, Т. Мирѳѳѳв, Д. Иванов юрѳтѳгенди. Республиканы Дѳюдодан федерациясыны президенти Му-

хамед Емѳкуев билдиргенича, спортчула энци къырауларын Россияни биринчилигинде кѳрѳюклѳде. Ол а февральда Къазанда болуукъду.

Бизни корр.

Россияни кубогу

Белгили сломчула къынашырыкъдыла

Элбрусну тѳиресинде 12-15-чи февральда Азаттала тѳу лыжа спортдан Россияни кубогуу бѳшѳни энци кезѳуѳу этерикди. Ол эки дисциплинада бардырылгъыкъды – супер-гигант бла слалом-гигант, деп билдиргенди «Курорт Элбрус» ачыкъ акционер обществовну прѳсс-службасыннан.

Эршиулеуде Россияни белгилѳи тѳу лыжачылары къатышырыкълары сакъланды. Къырачай битѳу регионларыннан жузден аслам адам келидикди, ала бери обинирини февральда жыйылгъыкъдыла. Солугъанланы жуунутмаз ючѳн, «Азат-Мир» трассаны эришуилеу баргъан кесеге белгилликди, «Курорт Элбрус» обществовну гондѳльоний канат жоллары уа, хар замандагъа, ишлеркиликде. Эришуилеу Россия бла Къабарты-Малкъарны тѳу лыжа спорт бла снѳбордан федерациясы, «Курорт Элбрус» эм Шимал Кавказны курортлары» акционер обществовны, Къырачайны Спорт, Курорт эм туризм министрстволары, Элбрус районну жер-жерли администрациясы къурайдыла.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЯ:
БЕШПАЙЛАНЫ Муталин (баш редактор) уа
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редактор) уа
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамула – политика бѳлѳмѳнѳ таматасы)
САРАКЪУЛАНЫ Асият (култура бѳлѳмѳнѳ таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приемный – 42-43-01.
Баш редактору орунбасарлары – 42-38-21, 40-84-82.
Жууапчы секретарь – 42-66-85.
Секретариат – 48-93-62, Корреспондент – 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМѳТЕРИ:
Жамуат-политика жашуу – 42-67-68, 42-24-02.
Култура – 42-75-82.
Социальн-экономика – 40-73, 40-59-18.
Жангылыкълар эм спорт – 40-39-92, 42-66-71.
Окъучулар бла байдамлыкълар жѳрѳгѳрѳе урмат – 42-37-94.
Тилмангъала – 47-31-28, Сурат редактор – 42-68-72.
Бухгалтерия – 42-30-87.
Операторла – 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла къагъат жѳрѳтѳрѳебиз.
Кѳлѳжыларга рѳсунгѳн ушакълары эм ала артка кытайрылмайдыла.
Газетде басмавангъан материалда айтылган оомла редакцияны оюму бла кѳнѳлѳсѳе болуукъду. Алада айтылгъан хар зат жууап бериле.
Россия Федерацияны Басмаюн законун тийишлиликде материаланы авторлары кеселери жууаплайдыла.
Редакция авторлардан 400 гѳжеф тизгинде (машина бла жазылган 5-6 бет) кѳню алмайды.
Газет Басмаюн эм асламны информацияны эркинликтерин кѳрѳрѳрѳе жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияга 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этгенди.
Регистрация номер – Н—0066. Индекс – 51532

Газетни басмагъа КМР-ни Басма эмда асламны коммуникация жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.
Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмалангъанды. Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 33
Газетни ислерине тапшыруу ючѳн КМР-ни почта сыйганы федеральоний Управленнигѳ жууаплайды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10
Газетни рѳсунгѳнча сатуу ючѳн КМР-ни «Роснѳнча» акционер обществовну жууаплайды.
Телефон: 42-69-34

Номерге графикѳе кѳре 19 00 сагъатда къол салындады.
20 00 сагъатда къол салындады
ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫЪАР БАНЛА:
Бешпайланы Муталин – дежурный редактор.
Семѳновланы Зульфийа – жууаплы секретарь орунбасары.
Акушуваны Феруза (3,4-чю бетте), Зѳваланы Лида (1,2-чи бетте) – корректор.
36000, Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 5.
электрон почта: elbor_50@mail.ru